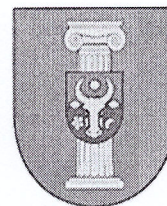

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 170/21**

mun. Chișinău

11 august 2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Natalia IVANOV, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dlui Gorban Nicolae, președinte al r-lui Căușeni, IDNP: [REDACTED], născut la [REDACTED], domiciliat în [REDACTED], în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 02 martie 2020 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. [REDACTED], cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dl Gorban Nicolae, președinte al raionului Căușeni.

La 24 martie 2020, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea mi-a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, prin Decizia Consiliului raional Căușeni „Cu privire la alocarea mijloacelor financiare”, nr. 2/39 din 24.05.2019 s-a decis alocarea sumei de 100 000 lei destinate cheltuielilor de protocol pentru deservirea delegației din județul Dâmbovița, România.

Conform Anexei la Decizia prenotată a fost aprobat devizul de cheltuieli de protocol pentru deservirea delegației din județul Dâmbovița, România, unde, la numărul de ordine „5”, a fost inclusă și achiziționarea apei potabile (120 bucăți) în sumă totală de 770 lei. Inițiatorul și raportorul proiectului de Decizie a fost dl Nicolae Gorban, președintele raionului Căușeni.

La sesizare petiționarul a anexat și copia facturii fiscale Seria [REDACTED] din [REDACTED] emisă de SC „[REDACTED]”, or. [REDACTED], care confirmă livrarea de către această entitate juridică a apei potabile către Consiliul raional Căușeni.

În același context petiționarul menționează că fondatorul și administratorul SC „[REDACTED]” este dna [REDACTED], care ar fi soția președintelui raionului Căușeni, informație care se regăsește și în declarațiile de avere și interese personale depuse de către dl Gorban Nicolae.

La 27.03.2020, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 184/21, în privința dlui Gorban Nicolae, președinte al raionului Căușeni, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-21/1412 din 27.03.2020, recepționată la 14.04.2020 conform avizului de recepție nr. [REDACTED], dl Gorban Nicolae a fost informat despre inițierea

în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interes și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat ([REDACTED]),

[REDACTED] și solicitate Comisiei Electorale Centrale (solicitarea nr. 04-21/2040 din 15.05.2020), Agenției Achiziții Publice (solicitarea nr. 04-21/2039 din 15.05.2020), Consiliului raional Căușeni (solicitarea nr. 04-21/2041 din 15.05.2020) și SC "[REDACTED]" (solicitarea nr. 04-21/2042 din 15.05.2020) informații și documente necesare desfășurării controlului.

În scopul acumulării unei informații mai ample vis-a-vis de problema redată în speță, inspectorul de integritate a făcut uz de dreptul său și, în termenul de verificare prealabilă (15 zile din momentul repartizării sesizării), a accesat **informația publică, inclusiv cea disponibilă pe pagina oficială a [REDACTED], coroborată cu datele conținute în Sistemul informațional [REDACTED]** în urma căreia a constatat că dl Gorban Nicolae deține funcția de președinte al raionului Căușeni începând cu data de 10.03.2017 prin Decizia Consiliului raional Căușeni nr. 2/5, ulterior fiind reales în această funcție de către Consiliul raional Căușeni prin Decizia nr. 2/2 din 25.11.2019.

Calitatea de subiect al declarării averii și intereselor personale este consolidată și de informațiile din sistemul informațional [REDACTED], care conțin date referitoare la depunerea declarațiilor de avere și interese personale de către dl Gorban Nicolae anume în calitatea dumnealui de președinte a raionului Căușeni începând cu anul 2017, în conformitate cu prevederile art. 3, alin. (1), lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale

În urma consultării [REDACTED], s-a stabilit că dna [REDACTED], administratoarea SC "[REDACTED]", IDNO – [REDACTED], înregistrată în [REDACTED] la 24.10.2005, adresa juridică: or. [REDACTED], este soția d-lui Gorban Nicolae, președintele raionului Căușeni, confirmându-se astfel relațiile de persoane apropiate dintre aceștia.

Prin răspunsul din 19.05.2020 (la solicitarea nr. 04-21/2042 din 15.05.2020) SRL "[REDACTED]", companie contractată de către SC "[REDACTED]" în vederea realizării evidenței contabile și auditului financiar al acesteia, a comunicat că, în perioada de referință, între Consiliul raional Căușeni și SC "[REDACTED]" nu au fost încheiate/semnate contracte de achiziție valoarea cărora ar depăși cuantumul de 1000 de lei. În context, SRL "[REDACTED]" a anexat copia facturii fiscale Seria **AAG 6338324** din 05.06.2019 care a stat la baza achitării bunurilor (120 de sticle de apă potabilă) achiziționate de Consiliul raional Căușeni de la SC "[REDACTED]" în sumă totală de 763.20 lei inclusiv TVA (anexată la materialele dosarului de control).

Prin scrisoarea nr. 29/216-511 din 26.05.2020 (anexată la materialele dosarului de control), ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/2039 din 15.05.2020, **Agenția Achiziții Publice** a comunicat că, în perioada 2017-prezent, Consiliul raional Căușeni nu a încheiat careva contracte de achiziții cu SC "[REDACTED]". La răspuns Agenția Achiziții publice a anexat și copiile următoarelor documente prezentate de Consiliul raional Căușeni:

- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică, nr. 1 din 31.01.2017;
- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică, nr. 1 din 31.01.2019;

- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică, nr. 1 din 30.01.2020.

Prin scrisoarea nr. 269/10 din 27.05.2020 (anexată la materialele dosarului de control), înregistrată în cadrul Autorității la 02.06.2020, cu nr. 3766, ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/2041 din 15.05.2020, **Consiliul Raional Căușeni** deasemenea a comunicat că, în urma respectării procedurii de achiziții publice în conformitate cu prevederile Legii nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice; Hotărîrea Guvernului nr. 665 din 27.05.2016 pentru aprobarea Regulamentului achizițiilor publice de valoare mică și Hotărîrea Guvernului nr. 987 din 10.10.2018 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziția bunurilor și serviciilor prin cererea ofertelor de prețuri, în perioada 2017-prezent, între Consiliul raional Căușeni și SC " [REDACTAT] nu au fost încheiate/semnate careva contracte de achiziționare a bunurilor/lucrărilor/serviciilor. La răspunsul prenotat au fost anexate și copiile autentificate ale următoarelor documente solicitate de inspectorul de integritate:

- Regulamentul de constituire și funcționare al Consiliului raional Căușeni;
- Deciziile Consiliului raional Căușeni cu privire la alegerea președintelui raionului Căușeni, nr. 2/5 din 10.03.2017 și nr. 2/2 din 25.11.2019;
- Procesul verbal de constituire a grupului de lucru pentru achiziții în cadrul Consiliului raional Căușeni;
- Dispoziția președintelui raionului Căușeni, nr. 37-a din 11.04.2018, Cu privire la instituirea grupului de lucru pentru achiziții publice de bunuri și servicii;
- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică, nr. 1 din 31.01.2018;
- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică, nr. 1 din 31.01.2019;
- Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mică, nr. 1 din 30.01.2020;
- Decizia Consiliului raional Căușeni nr. 2/39 din 24.05.2019 cu privire la alocarea mijloacelor financiare însoțite de devizul de cheltuieli;
- Factura fiscală Seria [REDACTAT] din 05.06.2019.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-21/2660 din 12.06.2020, dl Gorban Nicolae a fost invitat la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului.

La 16.06.2020, dl Gorban Nicolae a prezentat în scris punctul de vedere în care a indicat că: „*Persoana care a decis achiziționarea apei potabile (120 bucăți) de la SC " [REDACTAT] , în valoare totală de 763,20 lei, a fost dl [REDACTAT] - șeful [REDACTAT] din cadrul Consiliului raional Căușeni. La condițiile contractuale trebuie să precizăm că între Consiliul raional Căușeni și SC " [REDACTAT] nu a fost încheiat niciun contract de vânzare-cumpărare, deoarece în conformitate cu prevederile Anexei 1 a Hotărîrii Guvernului, nr. 665 din 27.05.2016, pentru aprobarea Regulamentului achizițiilor publice, pct.3“ un contract de achiziție publică de valoare mică reprezintă actul juridic cu titlu oneros întocmit potrivit prevederilor prezentului Regulament, exprimat prin contul de plată, dacă valoarea acestuia nu depășește 10 000 lei; pct. 23 Contractul de achiziție publică de valoare mică se înregistrează obligatoriu în Trezoreria de Stat sau în una din trezoreriile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, dacă valoarea acestuia depășește 10 000 lei”. Factura fiscală cu Seria [REDACTAT] din 05.06.2019 emisă de SC "Testareprim Auto" SRL, a fost semnată de șeful [REDACTAT], domnul [REDACTAT]. Vă rugăm să verificați și aspectul ce ține de specimenul ștampilei aplicată pe factură, alăturat, vă înaintăm specimenul de ștampile ale Instituției Președintelui Raionului Căușeni și al Consiliul Raional Căușeni. Precizez că, personal nu am semnat factura fiscală menționată în sesizarea dumneavoastră, respectiv, nu am depus vreo declarație cu privire la conflictul de interese din motiv că nu cunoșteam despre existența facturii cu Seria [REDACTAT] din 05.06.2019 emisă de " [REDACTAT] privind achiziționarea apei potabile (120 bucăți)”.*

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale:

conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Analizând informațiile [REDACTAT], s-a constatat că SC "[REDACTAT]", IDNO – [REDACTAT], înregistrată în Registrul de Stat al Persoanelor Juridice la 24.10.2005, adresa juridică: or. [REDACTAT], o are în calitate de fondator și administrator pe dna [REDACTAT], soția dlui Gorban Nicolae, informație confirmată și de datele incluse în declarațiile de avere și interese personale ale subiectului declarării care se regăsesc în sistemul [REDACTAT].

În conformitate cu prevederile art. 12, alin. (7), din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dl Gorban Nicolae, exercitând funcția de *președinte de raion*, era obligat să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5) și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese. Subsecvent, potrivit dispozițiilor art. 31 al Legii integrității, nr. 82/2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină

date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică”.

Art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, statuează: „Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz”.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Potrivit art. 14, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectului declarării, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

Conform art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Drept urmare a examinării sub toate aspectele a speței redată în petiție și documentelor acumulate pe parcursul efectuării controlului, inspectorul de integritate a constatat că, prin Decizia Consiliului raional Căușeni nr. 2/39 din 24.05.2019 cu privire la alocarea mijloacelor financiare pentru acoperirea financiară a diverselor activități demarate de această autoritate publică, s-a decis și achiziționarea a 120 sticle de apă potabilă necesare pentru deservirea delegației din județul Dâmbovița, Romania.

Noțiunea actului juridic este reglementată de legiuitor la art. 308 al Codului Civil al Republicii Moldova potrivit căruia acesta reprezintă manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile.

Din răspunsurile oficiale primite de inspectorul de integritate de la SRL „[REDACTAT]”, Agenția Achiziții Publice, Consiliul raional Căușeni și punctul de vedere al subiectului declarării supus controlului - dl Gorban Nicolae, rezultă că între Consiliul raional Căușeni, în persoana președintelui raionului Căușeni și SC “[REDACTAT]” un asemenea contract nu a fost încheiat/semnat în formă scrisă, ci verbală. Or, potrivit prevederilor art. 316, alin. (1) al Codului Civil *actul juridic poate fi încheiat verbal, în formă electronică, în scris sau în formă autentică.* În același context remarcăm că reglementările juridice ale Codului Civil nu limitează părțile contractante la încheierea contractului de vânzare-cumpărare doar în formă scrisă. Valoarea totală a contractului prenotat a constituit suma de 763.20 lei inclusiv TVA, iar art. 321, alin. (1) al aceluiași act legislativ prevede expres că *trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.*

Astfel, în lipsa unui contract de vânzare-cumpărare perfectat în formă scrisă între Consiliul raional Căușeni și SC “[REDACTAT]” nu putem vorbi despre semnarea de către dl Gorban Nicolae, în calitate de președinte al raionului Căușeni, a unui act juridic în sensul noțiunii de conflict de interese real.

În ceea ce privește factura fiscală Seria [REDACTAT] din 05.06.2019 care a stat la baza achitării bunurilor (120 de sticle de apă potabilă) achiziționate de CR Căușeni de la SC

“[REDACTAT] în sumă totală de 763.20 lei inclusiv TVA, pentru a putea cu certitudine încadra acest document în noțiunea redată mai sus, intervine necesitate de definire a facturii fiscale.

Astfel, conform art. 93 din Codul fiscal al Republicii Moldova, factura fiscală reprezintă formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hârtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului (beneficiarului) la livrare de mărfuri, servicii.

Subsecvent, conform prevederilor pct. 2, alin. (3) din Instrucțiunea privind completarea formularului tipizat de document primar cu regim special “Factura fiscală”, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 118/2017, coroborate cu prevederile art. 12, alin. (1) al Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017 factura fiscală este un formular tipizat de document primar cu regim special pe suport de hârtie sau în formă electronică care se utilizează la livrarea mărfurilor {...}.

Totodată, conform art. 117 alin. (1) din Codul fiscal, subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pe livrarea în cauză. Prezentarea facturii fiscale se efectuează la momentul apariției obligației fiscale, stabilit prin art.108, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod.

Astfel, observăm că semnarea facturii fiscale nu poate constitui obiectul conflictului de interese real, în sensul prevederilor art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale din considerentul că aceasta nu constituie nici cerere, nici decizie, nici un act juridic, și nici administrativ.

Mai mult ca atât, examinând semnăturile aplicate pe factura fiscală Seria [REDACTAT] din 05.06.2019, contrapuse cu specimenul semnăturii d-lui Gorban Nicolae, inspectorul de integritate remarcă lipsa semnăturii dumnealui pe formularul acestui document.

În urma examinării minuțioase a materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate concluzionează că dl Gorban Nicolae, exercitând funcția de președinte al raionului Căușeni, nu a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 alin. (5) din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) și (8) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se încetează procedura de control al regimului juridic al conflictelor de interese în privința dlui Gorban Nicolae, președinte al raionului Căușeni.
2. Se aduce la cunoștința dlui Gorban Nicolae actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

[REDACTAT]

Natalia IVANOV